

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Zadania Programu

1. Zadania legislacyjne;
2. Działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji i służb zaangażowanych w realizację POKA, opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych, ocena i promocja technologii unicestwiania włókien azbestu w odpadach azbestowych, organizacja szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, kongresów i wizyt studialnych;
3. Zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujące: usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, oczyszczanie terenów nieruchomości, oczyszczanie obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest, budowę składowisk odpadów azbestowych, zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest na wszystkich szczeblach administracji publicznej;
4. Monitoring realizacji POKA poprzez tworzony Elektroniczny System Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest – www.bazaazbestowa.gov.pl ;
5. Działania w zakresie ochrony zdrowia

Efekty Programu

- 2478 (100%) urzędów gminnych wprowadziło dane do Bazy Azbestowej
- W Bazie Azbestowej brak danych z 1 gminy (woj. śląskie)
- Zinwentaryzowano 9,250 mln ton wyrobów zawierających azbest (2025 r.: 9,050 mln Mg, 2024 r.: 8,734 mln Mg)
- Unieszkodliwiono 2,244 mln ton wyrobów zawierających azbest (2025 r.: 2,111 mln Mg, 2024 r.: 1,901 mln Mg, 2023 r.: 1,701 mln Mg)
- Urzędy marszałkowskie wprowadziły dane dotyczące osób prawnych z 2404 gmin (97%)
- W Bazie Azbestowej zamieszczono 1967 informacji o programach usuwania azbestu (stan na koniec 2025 r.: 1891)

Efekty Programu (2009-2025)

- przeszkolenie 198 tys. osób w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (uczniowie, urzędnicy JST, pracownicy inspekcji pracy, inspekcji sanitarnej, nadzoru budowlanego, studenci)
- zrealizowanie 113 projektów edukacyjno-informacyjnych,
- wsparcie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest w 2096 gminach w ramach Konkursu Azbest
- prowadzenie cyklicznych ogólnopolskich działań edukacyjno-informacyjnych
- zapewnienie utrzymania i rozwoju technologicznego Bazy Azbestowej

- Wszystkie byłe zakłady produkujące wyroby zawierające azbest zostały oczyszczone z azbestu i uporządkowane, w większości jest prowadzona działalność gospodarcza
- Wykaz dostępnych składowisk odpadów azbestowych na www.bazaazbestowa.gov.pl – 36 eksploatowanych składowisk
- Systematyczny wzrost ilości usuwanych i składowanych wyrobów zawierających azbest
- Wydatkowanie środków krajowych i unijnych na usuwanie wyrobów zawierających azbest (kwoty w latach 2020-2024):

2020	2021	2022	2023	2024
70,3 mln	91,3 mln	55,5 mln	65,6 mln	75,3 mln

- Uruchomienie projektu finansowanego ze środków KPO na wsparcie gospodarstw rolnych – zrealizowano płatności na kwotę 587,5 mln zł (stan maj 2026 r.)

Zadania realizowane w 2026 r.

- Konkurs Azbest 2026 – udzielono 16 dotacji na działania edukacyjno-informacyjne dotyczące wyrobów zawierających azbest: 5 województw, 1 powiat i 10 gmin
- Prace legislacyjne:
 - Kontynuacja prac legislacyjnych nad projektem ustawy o wyrobach zawierających azbest
 - Kontynuacja prac legislacyjnych nad projektami rozporządzeń do projektu ustawy
- Rozwój Bazy Azbestowej:
 - Modyfikacja Portalu Informacyjnego (zrealizowane)
 - Utworzenie nowego modułu „Zapisz się na instruktaż” (zrealizowane)
 - Modyfikacja portalu GeoAzbest (w realizacji)

Po wejściu w życie ustawy o wyrobach zawierających azbest

- ✓ Wdrożenie zmian w Bazie Azbestowej
- ✓ Działania edukacyjno-informacyjne o nowych przepisach:
 - Artykuły informacyjne na stronie Bazy Azbestowej
 - Spotkania on-line z JST na temat nowych przepisów i funkcjonowania Bazy Azbestowej po zmianach
- ✓ Działania informacyjno-edukacyjne w 2027 r.

Baza Azbestowa

Baza Azbestowa jest narzędziem do monitorowania procesu oczyszczania kraju z wyrobów zawierających azbest. Umożliwia gromadzenie i przetwarzanie danych z inwentaryzacji przeprowadzanych na terenie Polski.

Dane do systemu wprowadzają urzędy miast i gmin (osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami) oraz urzędy marszałkowskie (pozostali wykorzystujący, w tym osoby prawne, przedsiębiorcy, JST).

Wykorzystującym może być również marszałek województwa oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta – jako właściciel lub zarządzający obiektami z wyrobami azbestowymi (np. budynki komunalne, strażnice OSP, budynek urzędu, świetlice wiejskie, instalacja wodociągowa, przystanki/wiaty autobusowe i dworce itp.).

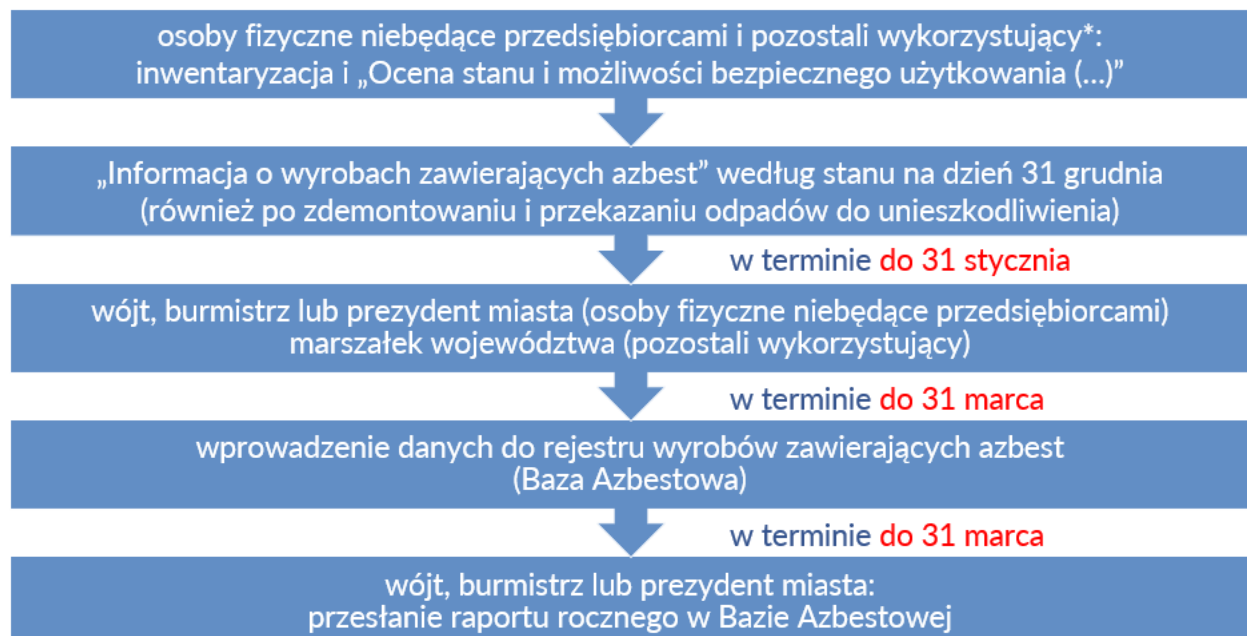
Informacje ogólnodostępne:

- Aktualne dane ilościowe
- Zestawienia statystyczne oraz analizy i raporty (GeoAzbest)
- Baza firm zajmujących się m.in. demontowaniem wyrobów zawierających azbest
- Lista składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest
- Wykaz lokalnych i regionalnym programów usuwania azbestu
- Aktualności (komunikaty)
- Pliki do pobrania (np. opracowania, poradniki, ulotki, wzory formularzy)

Informacje dostępne po zalogowaniu na konto użytkownika:

- Rejestr wyrobów zawierających azbest

Obieg informacji o wyrobach i terminy

Wprowadzanie danych do Bazy Azbestowej

Podstawa prawna:

- Art. 162 ust. 6 ustawy - Prawo Ochrony Środowiska

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta okresowo przedkłada marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. tj. z dnia 7 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1450):

*§ 2 Informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska wójt, burmistrz lub prezydent miasta przedkłada marszałkowi województwa **do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, według stanu na dzień 31 grudnia.***

*§ 4 ust. 2 **Informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej** administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl [...].*

Raport roczny

Potwierdzeniem realizacji przez gminę ww. obowiązku prawnego jest okresowe przysyłanie raportu rocznego za pośrednictwem Bazy Azbestowej.

Moduł do raportowania - ścieżka: *System Zarządzania Danymi -> Raporty roczne.*

Raport roczny to zestawienie generowane przez system. Obejmuje wyłącznie informacje o aktywności JST w danym okresie sprawozdawczym (np. raport za rok 2025 to informacja o liczbie wyrobów dodanych, edytowanych lub unieszkodliwionych w okresie od 1 kwietnia 2025 r. do 31 marca 2026 r.).

Jeżeli gmina nie złożyła jeszcze raportu za rok 2025 należy to zrobić w możliwie najszybszym terminie.

Aktywność gminy w systemie po 1 kwietnia 2026 r. zostanie odnotowana w raporcie rocznym za rok 2026 – należy przestać go za pośrednictwem Bazy Azbestowej w terminie do 31 marca 2027 r.

Podstawowe zasady pracy w systemie

1. Od 2013 r. Baza Azbestowa jest jedynym obowiązującym rejestrem wyrobów zawierających azbest, jednolitym dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.
2. Dane o wyrobach od mieszkańców/podmiotów należy wprowadzać do rejestru na bieżąco (system jest dostępny przez cały rok).
3. Informacje o wyrobach usuniętych – dodanie wpisu o lokalizacji i wyrobie (jeśli nie widnieje w BA) lub edycja wpisu (jeśli widnieje w BA).
4. Podpisaną „Informację o wyrobach zawierających azbest” należy traktować jako oświadczenie wykorzystującego.
5. Brak wymogu dołączenia do „Informacji...” dokumentów typu faktura za demontaż/odbiór odpadów lub karta przekazania odpadów (KPO).

6. Każdy właściciel nieruchomości powinien posiadać pisemne oświadczenie firmy demontującej o prawidłowym wykonaniu prac oraz oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Wymóg przechowywania oświadczenia przez co najmniej 5 lat.

Kontakt do Ministerstwa w przypadku problemów lub wątpliwości napotkanych w trakcie pracy w Bazie Azbestowej:

Elżbieta Mackiewicz
Zespół Koordynacji Oczyszczania Kraju z Azbestu
Departament Zrównoważonej Gospodarki
tel. 22 411 97 50
elzbieta.mackiewicz@mrit.gov.pl

Przetwarzanie danych wprowadzonych do rejestru

Baza Azbestowa umożliwia przetwarzanie danych wprowadzonych do rejestru (zestawienia zagregowane).

Graficzną prezentację danych oraz generowanie analiz i raportów zapewnia portal GeoAzbest (ścieżka: www.bazaazbestowa.gov.pl -> zakładka GeoAzbest).

Użytkownicy Bazy Azbestowej mogą zalogować się do portalu GeoAzbest aby wyświetlić szczegółowe informacje dotyczące wyrobu w konkretnej lokalizacji.

Na co warto zwrócić szczególną uwagę?

- **Analiza listy lokalizacji (System Zarządzania Danymi)**
 - a) Lokalizacje wymagające weryfikacji lub z niepełnymi danymi adresowymi (system oznacza je wykrzyknikiem przy adresie),
 - b) Lokalizacje zdublowane (te same lokalizacje wpisane dwukrotnie w różnym czasie),
 - c) Lokalizacje, do których nie przypisano żadnych wyrobów (brak wpisów na liście wyrobów w danej lokalizacji) – system oznacza je wykrzyknikiem przy adresie,
 - d) Nieczytelny wpis o lokalizacji wyrobów na terenie ROD (niezgodny z instrukcją).
Przykład prawidłowego wpisu:
Jan Kowalski (ROD „Maki”), działka 123/45, Warszawa, ul. Krótka, nr: 183/P35, gdzie: 183 to numer adresowy ROD-u (jeśli został nadany) a P35 to parcela działkowa nr 35 dzierżawiona przez mieszkańca,
 - e) Wyroby zdublowane (te same obiekty i wyroby wpisane dwukrotnie na listę wyrobów w danej lokalizacji).
- **Analiza poprawności wyświetlania się danych na portalu GeoAzbest**
 - a) Lokalizacje z podejrzeniem błędu w danych adresowych, numerze działki lub obrębu (obiekty z wyrobami przypisane do np. pól uprawnych, przydrożnych rowów, działek drogowych, działek zalesionych itp.),
 - b) Wyroby bez wrysowanej geometrii. Obrisy nie są wymagane w przypadku wyrobów unieszkodliwionych oraz azbestu zmagazynowanego (w tych przypadkach wprowadzenie obrysu jest fakultatywne).

- c) Obrisy nakładające się, wskazujące na wpis zdublowany, błąd w danych adresowych lub nieprawidłowy sposób wprowadzenia danych o wyrobie do BA.
- d) Obrisy o nietypowych kształtach (w kształcie trójkątów, obrisy obejmujące całą działkę lub obrisy kilku obiektów łącznie).
- e) Obrisy obiektów zlokalizowane poza granicami działek ewidencyjnych.

Zmiana pracownika oddelegowanego do pracy w Bazie Azbestowej

Przed rozpoczęciem uzupełniania rejestru:

1. zapoznaj się z instrukcją użytkownika
Pytania i odpowiedzi -> Instrukcja użytkownika
2. zapoznaj się z filmami instruktażowymi
Pytania i odpowiedzi -> Baza wiedzy o Bazie Azbestowej
3. zapoznaj się z bazą najczęściej zadawanych pytań
Pytania i odpowiedzi -> Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi
4. zaktualizuj dane kontaktowe użytkownika systemu
Zobacz profil -> Edytuj profil
5. napisz do Administracji Bazy Azbestowej
Kontakt -> Administracja Bazy Azbestowej -> admin@bazaazbestowa.gov.pl
6. **Sprawdź, czy w najbliższym czasie będziesz mógł wziąć udział w bezpłatnym instruktażu dotyczącym wprowadzania danych do systemu.**

Instruktaże prowadzone są zdalnie (platforma Teams).

Zapisy na instruktaż możliwe są po zalogowaniu się na konto użytkownika Bazy Azbestowej. Ścieżka: *System Zarządzania Danymi -> Zapisz się na instruktaż*

Terminy najbliższych spotkań:

- ✓ 22.10.2026 r. - Metody weryfikowania poprawności danych wprowadzonych do BA
- ✓ 29.10.2026 r. - Demontaż częściowy - sposób wprowadzania danych do BA

Po kliknięciu „Zapisz się” należy wpisać dane osobowe pracownika, który weźmie udział w instruktażu.

Ze spotkania można w każdej chwili zrezygnować. Zmiana uczestnika na inną osobę wymaga skontaktowania się z Ministerstwem lub Administratorem Bazy Azbestowej.

Projekt ustawy o wyrobach zawierających azbest – najważniejsze informacje (stan projektu na wrzesień 2026 r.)

Obowiązki Użytkującego wyroby zawierające azbest

1. Informowanie

- „Informacja o wyrobach zawierających azbest” zostanie zastąpiona „Deklaracją dotyczącą wyrobów zawierających azbest” -> wzór deklaracji w projekcie rozporządzenia
- Złożenie pierwszej deklaracji w ciągu 12 miesięcy od daty wejścia w życie ustawy o wyrobach zawierających azbest (osoba fizyczna – do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta a przedsiębiorca, JST, osoba prawna – do marszałka województwa)
- Składanie deklaracji w przypadku zaistnienia zmiany danych w ciągu 30 dni (brak obowiązku składania deklaracji każdego roku)
- Zakres deklaracji
 - Dane użytkującego: imię i nazwisko, adres, nr telefonu, adres do korespondencji
 - Lokalizacja wyrobu: nazwa, adres, numer działki ewidencyjnej i obręb ewidencyjny (TERYT)
 - Załącznik do deklaracji: Plan sytuacyjny położenia wyrobu zawierającego azbest
 - Dane dotyczące wyrobu:
 - Rodzaj zabudowy
 - Azbest zmagazynowany
 - Instalacja, w której znajdują się wyroby zawierające azbest
 - Urządzenie
 - Droga utwardzona odpadami zawierającymi azbest
 - Rodzaj wyrobu i jego masa/ilość
 - Planowany rok usunięcia lub zabezpieczenia wyrobu
 - Data usunięcia lub zabezpieczenia wyrobu
 - Masa/ilość usuniętego/zabezpieczonego wyrobu

2. Oznakowanie urządzeń i instalacji, pomieszczeń, dróg

3. Nadrzędna zasada usuwania wyrobów zawierających azbest

4. Obowiązek powierzenia usunięcia wyrobów zawierających azbest lub ich zabezpieczenia wyłącznie wykonawcy prac, który uzyskał zezwolenie.

Praca JST w Bazie Azbestowej

1. Wprowadzanie danych do bazy azbestowej

- w terminie max 3 miesięcy od dnia złożenia deklaracji lub uzyskania wyjaśnień

2. Aktualizacja informacji zawartych w bazie azbestowej:

- w przypadku otrzymania deklaracji lub wyjaśnień

3. Wezwanie do złożenia deklaracji lub wyjaśnień:

- w przypadku braku złożenia deklaracji w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy
- w celu ustalenia stanu faktycznego dot. wyrobu lub użytkującego

4. Ponowne wezwanie

- w przypadku braku odpowiedzi lub gdy wyjaśnienia są niejasne, niepełne lub budzą wątpliwości:
 - aktualizacja danych w bazie azbestowej
 - lub informacja o braku możliwości aktualizacji danych
- 5. Coroczne generowanie raportu do 31 marca każdego roku w bazie azbestowej.

Zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest możliwe w 3 przypadkach:

1. podziemne instalacje wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, elektroenergetyczne przez pozostawienie ich pod powierzchnią gruntu
2. płyty warstwowe lub płyty żeberkowe w ścianie ostonowej budynku, w pokryciach warstwowych połączonych trwale ze ścianą ostonową budynku lub w konstrukcji stropodachu przez ich zabudowę w sposób uniemożliwiający emisję azbestu
3. drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przez ich szczelne pokrycie w sposób uniemożliwiający emisję azbestu

Obowiązki Podmiotu odpowiedzialnego

1. Ocena ryzyka zawodowego
 - ✓ uwzględnia rodzaj i poziom narażenia na działanie azbestu
 2. Szkolenia
 - ✓ Szkolenia w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest
 - niezależnie od szkoleń bhp zgodnych z Kodeksem Pracy
 - zakres podstawowy
 - zakres rozszerzony – związany z usuwaniem lub zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest
- Szkolenie przeprowadza się:
- Przed dopuszczeniem do pracy lub rozpoczęciem pełnienia służby
 - Okresowo, co 3 lata
 - W przypadku nowych potrzeb szkoleniowych
 - uwzględnienie w projekcie ustawy sytuacji strażaków PSP i OSP

Obowiązki Wykonawcy prac

1. Zezwolenie na usuwanie i zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest
 - Organ wydający: starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wykonawcy prac
 - Wykonawcy prac z siedzibą za granicą – składają wniosek do starosty właściwego ze względu na siedzibę oddziału, bądź do Prezydenta m.st. Warszawy (jeżeli nie ustanowili oddziału na terytorium RP)
 - Okres, na jaki będą wydawane zezwolenia –10 lat
2. Zgłoszenie prac:
 1. W terminie co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem prac
 2. Na 24 godziny przed pracami podanie daty, godziny rozpoczęcia i przewidywanego zakończenia wykonywania prac
 3. W przypadku awarii instalacji lub urządzenia albo katastrofy budowlanej - niezwłocznie
 4. Przechowywanie zgłoszeń: organy kontrolne - 3 lata, organy inspekcji sanitarnej oraz komendant właściwego terytorialnie womp – 40 lat

3. Przygotowanie do przewozu oraz warunki przewozu odpadów zawierających azbest - odwołanie do przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych i ADR
4. Postępowanie z odpadami
 - W zakresie nieuregulowanym w projekcie do odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy ustawy o odpadach

Baza azbestowa

- Administrator bazy azbestowej – minister właściwy do spraw gospodarki
- Rejestry wyrobów zawierających azbest stają się bazą azbestową
- Dotychczasowe konta stają się kontami w bazie azbestowej
- Doprecyzowanie danych i informacji dotyczących składowisk odpadów
- Rejestr wykonawców prac jako integralna część bazy azbestowej:
 - ✓ starosta wpisuje wykonawców prac, którym wydał, zmienił lub cofnął zezwolenie
 - ✓ informacje o wygaśnięciu zezwolenia
 - ✓ w terminie 30 dni

Opieka socjalna i zdrowotna dla pracowników zatrudnionych w warunkach narażenia na azbest

- Uwzględnienie w projekcie pracowników i byłych pracowników
 - Dla byłych pracowników – dotychczasowe uprawnienia
 - ✓ Dodanie jednego zakładu do załącznika
 - ✓ Rozszerzenie osób uprawnionych o zatrudnionych w innych podmiotach w warunkach narażenia na działanie azbestu w dniu 31 grudnia 2004 r. lub przed tym dniem
 - Skierowanie na badanie profilaktyczne
 - Orzeczenie lekarskie – zalecenia lekarskie dot. leków i leczenia lub rehabilitacji uzdrowiskowej
 - Dla obecnych pracowników
 - ✓ Kodeks Pracy
- Jednostka koordynująca badania profilaktyczne – Instytut Medycyny Pracy w Łodzi

Sankcje karne i finansowanie usuwania azbestu

- Brak administracyjnych kar pieniężnych za niezłożenie deklaracji dotyczącej wyrobów zawierających azbest oraz za brak jej aktualizacji
- Sankcje karne za naruszenie przepisów ustawy
- Wpływy z kar do NFOŚiGW z przeznaczeniem na usuwanie wyrobów zawierających azbest
- Zmiana ustawy – Prawo ochrony środowiska:
 - Finansowanie działań polegających na usuwaniu lub zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest oraz transporcie i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest